

provincie groningen

‘Zuneg mit schoon zaand, in ‘t Grunneger ommelaand’

Bert van der Moolen / Marten Boven

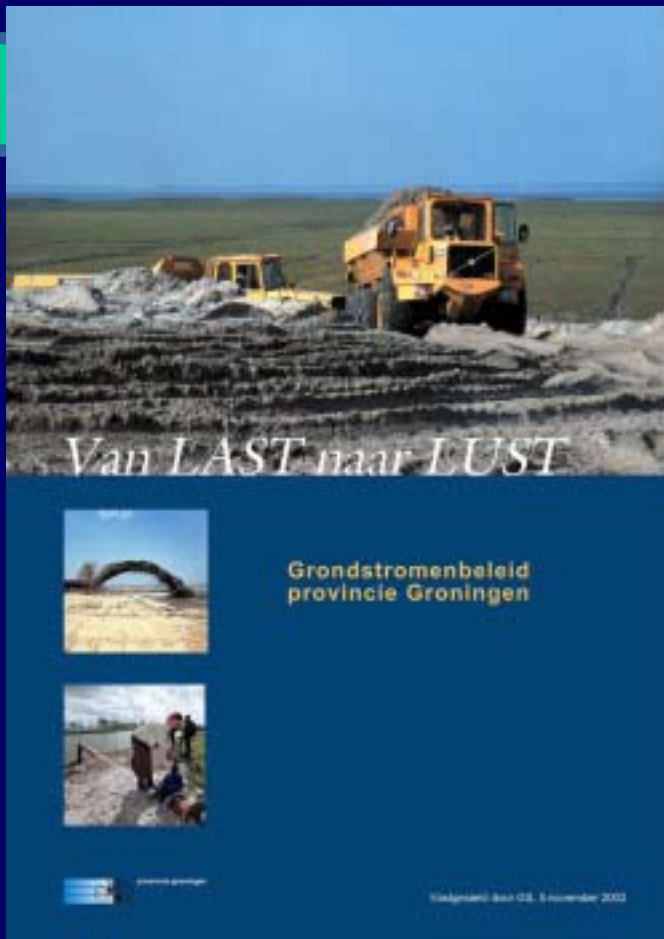
Provincie Groningen

Naar een Bouwgrondstoffentoets (13 april 2005)

- Aanleiding voor deze presentatie
- Groningse Bouwgrondstoffentoets moet!
- Praktijkvoorbeeld Groningse Aanpak

Speerpunten 2005

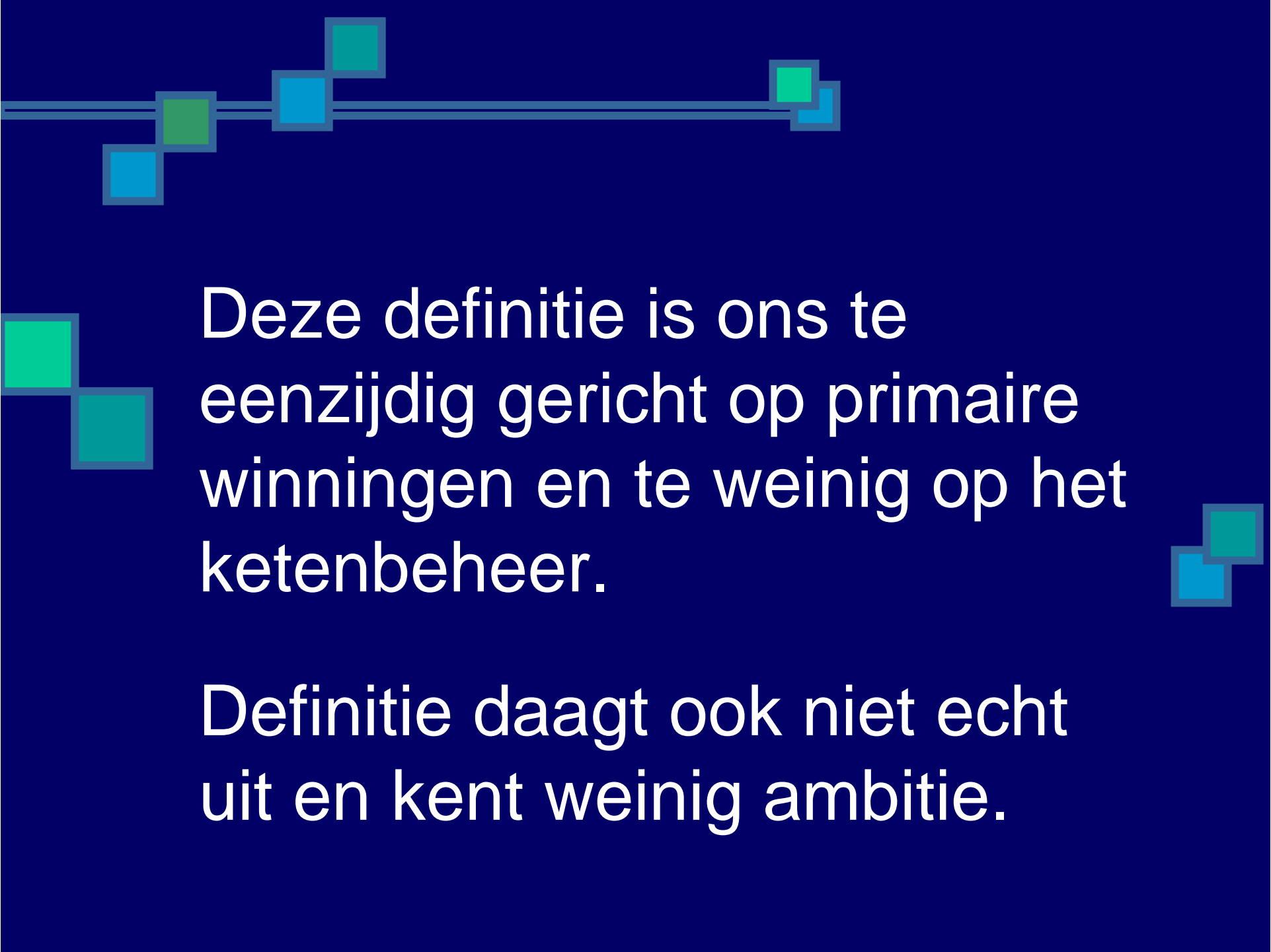
- **Afbouw primaire winningen**
- **Stimulering hergebruik**
- **Hoog vervangings% primair door 'secundair'**
- **Relatie r.o. en hergebruik**
- **Pilot provinciebrede grondbank**
- **Registratie en monitoring**
- **Ontwikkelen bouwgrondstoffen-toets**

Secundaire grondstof	Omschrijving	Herkomst	Verwerking	Toepassingsgebied
Breekasfalt	Asfaltbeton vrijkomend bij breken/frezen wegverhardingen	Wegen	Asfaltgranulaat	Wegverhardingen en -funderingen
Baggerspecie	Grond vrijkomend bij baggeren	Vaarwegen, havens	Rijping en scheiding	Constructieve ophogingen
Bouw - en sloopafval	Steenachtig materiaal bij bouw en sloopwerkzaamheden	Bouw	Breken tot puingranulaat	Wegfunderingen en toeslag - materiaal voor beton
Gereinigde en lichtverontreinigde grond	Thermisch, chemisch of biologisch gereinigde grond	Bouw		Ophogingen
Grondtarra	Klei die vastzit aan suikerbieten of aardappelen	Suiker - en aardappelindustrie		Grond voor ophogingen, aanvullingen en incidenteel dijkbouw

Wat houdt Bouwgrondstoffentoeets in volgens Nota Ruimte?

- “Voor nieuwe ruimtelijke plannen buiten het bestaande bebouwde gebied gelden de volgende uitgangspunten:
 - * Effecten op bouwgrondstoffenvoorziening in de afweging betrekken;
 - * Rekening houden met geologische voorkomens schaarse bouwgrondstoffen toekomstige generaties
 - * Afweging om tot multi-functionele winningen te komen met mogelijke grotere diepte”

Deze definitie is ons te eenzijdig gericht op primaire winningen en te weinig op het ketenbeheer.

Definitie daagt ook niet echt uit en kent weinig ambitie.

Ruimte in Grunnen is schaars.
Zandwinning roept bestuurlijke
& maatschappelijke weerstand
op.

Baggerdepots en hergebruik
ook overigens!

Het vooropgestelde doel in Groningen:

Uiteindelijk moet elke grondstroom lopen van de locatie waar men belang heeft bij verwijdering naar een locatie waar het toegepast kan worden!

Met welke instrumenten wordt
Duurzame Groningse Grond-
stoffenbeleid gerealiseerd?

Bestaande instrumenten:

1. Vastgesteld beleid: POP, Zand in Balans; Van Last naar Lust
2. Grondmeesterfunctie
3. Toetsende rol provincie bij bestemmingsplan
4. Ontgrondingsvergunningen
5. Bewustwording en Communicatie integrale aanpak bij invulling bouwgrondstoffenbehoefte

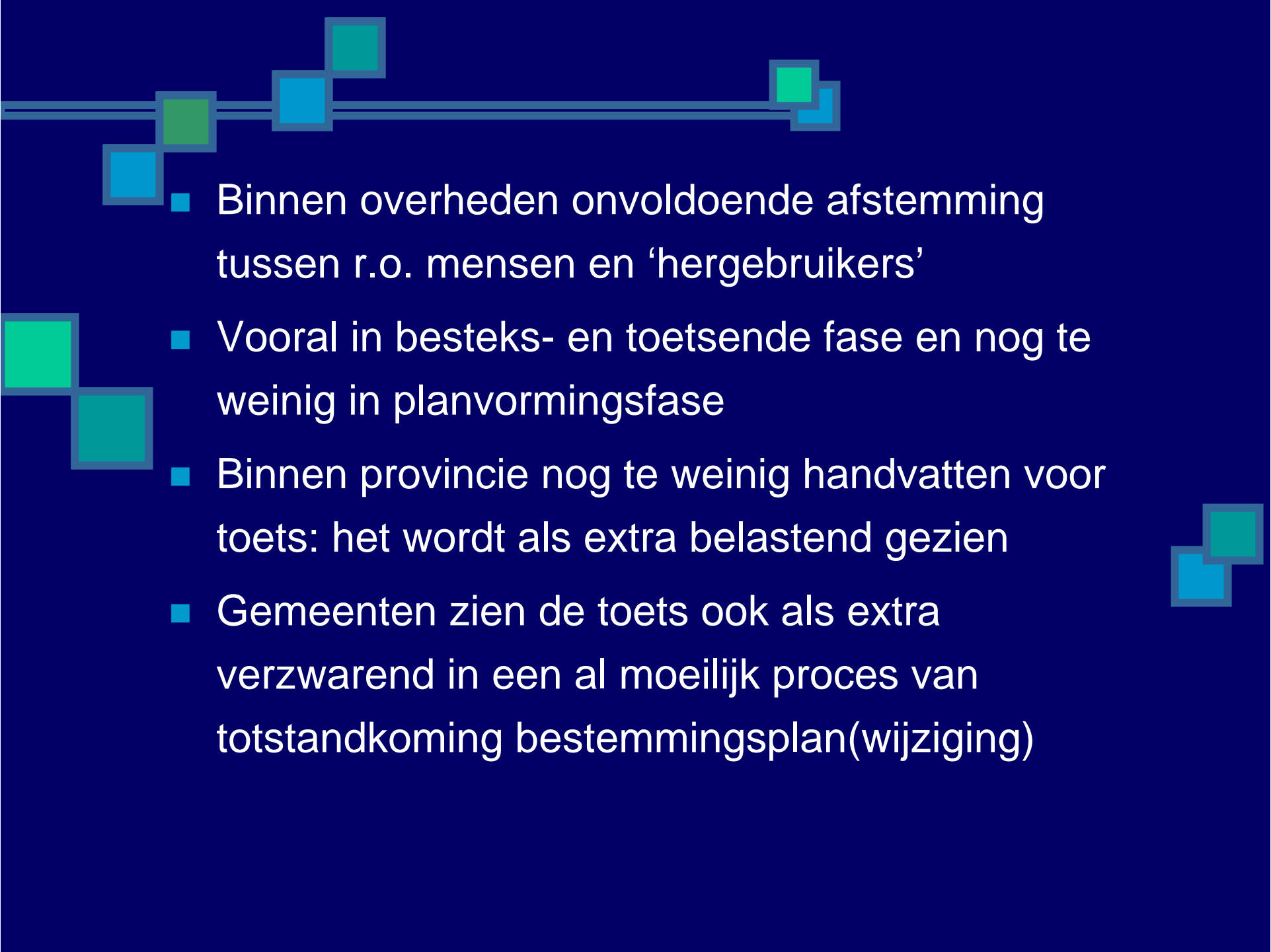
Is nadenken over grondstromen vanuit ruimtelijke perspectief zinvol?

- Zijn oplossingen denkbaar die vanuit:
 - milieutechnisch oogpunt effectiever zijn?
 - landschappelijk oogpunt nuttiger en fraaier? En die
 - Zowel lijninfrastructuur als vlakvormige bouwprojecten kunnen bedienen?

Bouwgrondstoffentoets is vooral relatie Ruimtelijke Ordening - Grondstromen:

- Bij Ruimtelijke Planners en ontwerpers onvoldoende grip op betekenis van hun discipline voor grondstromen;
-

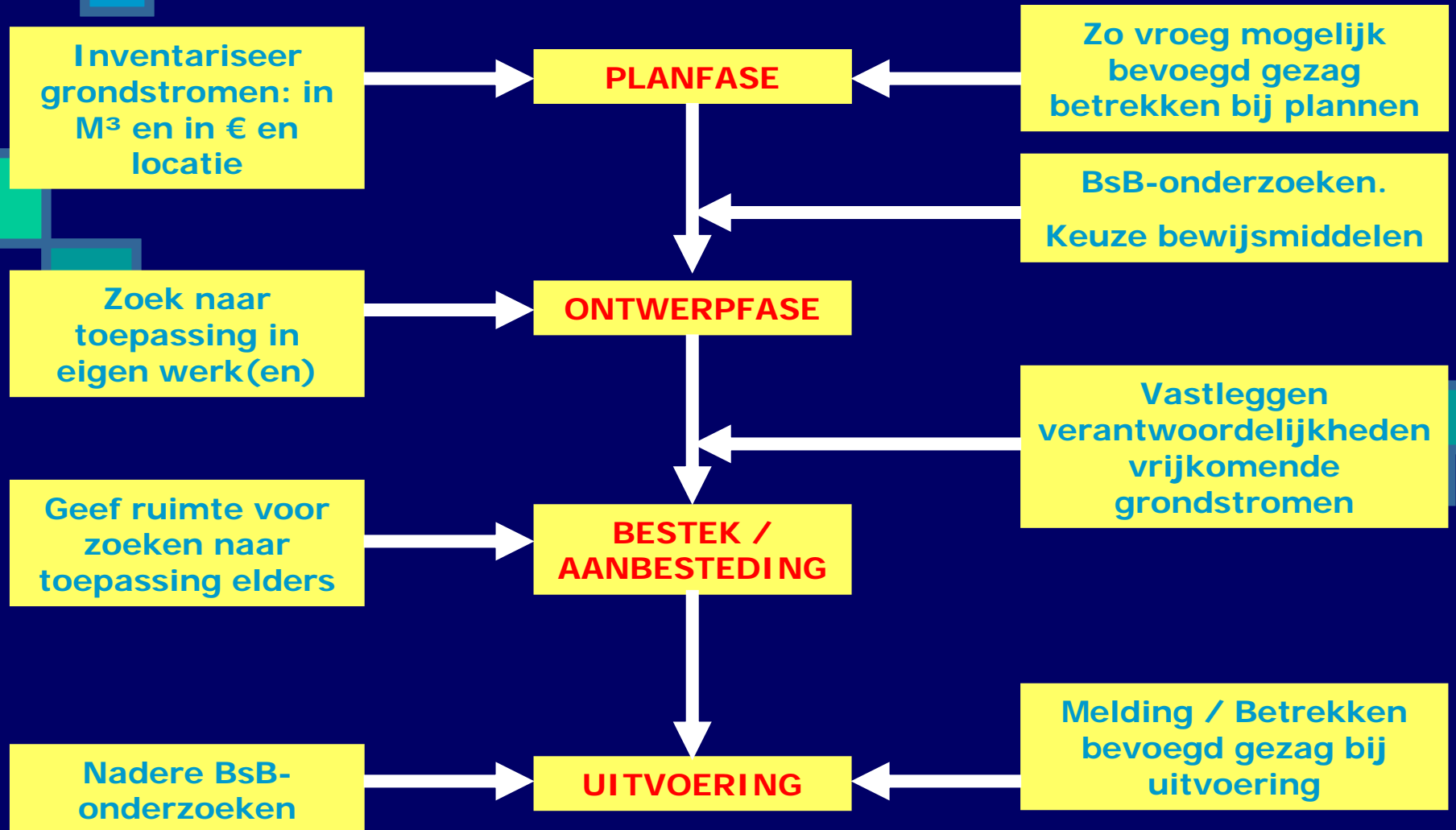
-
- Binnen overheden onvoldoende afstemming tussen r.o. mensen en 'hergebruikers'
 - Vooral in besteks- en toetsende fase en nog te weinig in planvormingsfase
 - Binnen provincie nog te weinig handvatten voor toets: het wordt als extra belastend gezien
 - Gemeenten zien de toets ook als extra verzwarend in een al moeilijk proces van totstandkoming bestemmingsplan(wijziging)

Bouwgrondstoffentoets:

- Innoverende gedachte vanuit duurzaamheid
 - Door routinematig gedrag en conservatisme krijgt het niet de kans die het verdient
 - Discussie verblubbert!
-

Planfasering:

Bouwgrondstoffentoets: pluriforme Groningse Aanpak:

- Integrale probleemschets bouwgrondstoffen en bouwgrondstoffentoets geschreven door afd. Landelijk Gebied en afd. Milieubeleid
 - Offertes gevraagd van stedenbouwkundige en ruimtelijke adviesbureaus
 - Intern Projectteam benoemd met ruimtelijke planner als voorzitter
 - Project gestart in 2004 en afronding medio 2005
-

Stappen:

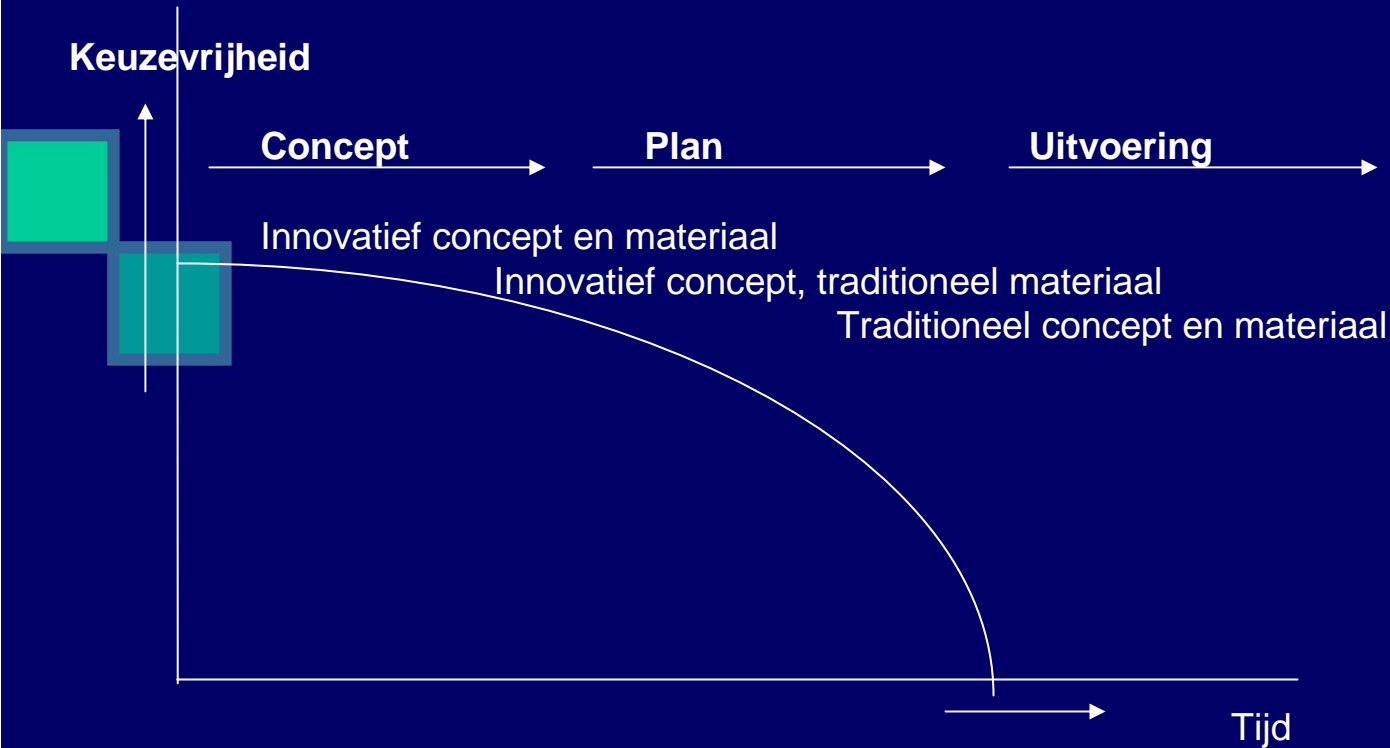
- Analyse opgesteld
 - Interne workshop tussen afdelingen
RP/MB/LG/BW/
 - Externe workshop
 - Gemeentelijke pilots
 - Afsluitend workshopachtige symposium
 - Actieve publiciteit
-

Voorlopige resultaten:

- Afhouden door ruimtelijke ordenaars in ontwerpfase; “liever in de besteksfase”
- Relatie RO-ketenbeheer is onderwerp van gesprek binnen en tussen afdelingen en tussen provincie en gemeenten
- Film en Pilots opstarten
- Gebruik maken van netwerk van bureaus
- Toetsmoment in provinciale Handreiking BP
- Mogelijkheid inbreng te leveren voor afd. RP in het kader van bestemmingsplanwijzigingen

Hoe eerder hoe beter...!

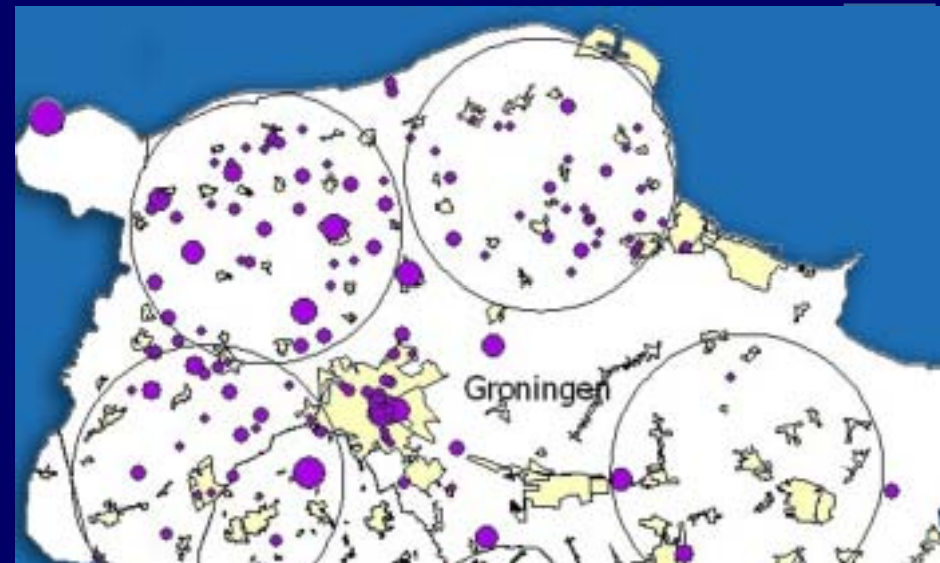

Verwachte baten bewust omgaan c.q. bouwgrondstoffentoets:

- Zuiniger gebruik van primaire grondstoffen
- Wellicht grotere kans op multi functionele werken
- Financiële prikkel door 'werk met werk' te maken
- Actieve mogelijkheid tot landschapherstel
- Minder landschap-ontsierende depots
- Grotere vervangingsgraad primaire door secundaire materialen

Bouwgrondstoffentoeets: Afgegraven en weer aangevuld? De noodzaak van vroegtijdige planvorming en -afstemming!

Voorbeeld 1: Officiële start landschapsherstel door inspuiten bagger gedeeltelijk afgegraven wierde Englum

Voorbeeld 2: Ontwerpen met reststromen bij de A2 Utrecht

- Milieubeleid incl. Bouwstoffenbesluit: sandwichconstructies zijn mogelijk!
- Proces: hoe eerder integraal wordt nagedacht, hoe beter!
- **Kosten: besparingen tot 9 euro per m³!**

Bewustwording:

- Provincie biedt kader voor hergebruik
 - Er is voldoende grond en baggerspecie als bouwgrondstof
 - Regelgeving hergebruik wordt ruimer
 - Kennis, middelen en financiën zijn beschikbaar
 - Wat let ons om tot duurzame omgang met bouwgrondstoffen (toets) te komen?
-

Uitwerking gedachte

Bouwgrondstoffentoets bijvoorbeeld bij

‘Regiovisie Groningen-Assen 2030’:

Gemeenten wordt gevraagd vroegtijdig
in samenwerking met provincie
regionale grondstromen in beeld te
brengen: waar ontstaat toekomstige
vraag en waar is het aanbod?

Van te voren afstemming over
primaire en secundaire invulling
van de verwachte vraag incl.
logistieke aspecten

Pilot provinciebrede grondbank
voor begeleiding vragen bij de
realisering

Bestaand:

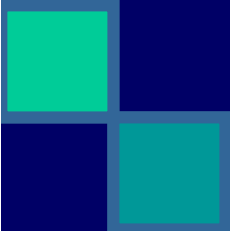

In het kader van reguliere of nieuwe ontgrondingsaanvragen wordt al gekeken naar aspecten als geologie, ruimtelijke beperkingen

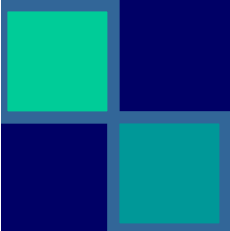

Nieuw:

1. de nadruk ligt nu vooral op het stimuleren van de integrale provinciale en gemeentelijke geest over bouwgrondstromen (people, planet & profit);
 2. in samenwerking met gemeenten, andere provincies en bedrijfsleven te komen tot gewenste grondstromen;
 3. verankering in het RO traject;
 4. het gaat om regie en managen van grondstromen!
-
-

Bouwgrondstoffentoets: vele vragen

-
- * Generiek of specifiek?
 - * Dwingend of vrijblijvend?
 - * Sectorale invulling of meer integrale benadering?
 - * Welk gebied gebruiken we voor toets?
 - * Rol van VROM en V & W?
 - * Provincie als regisseur?
 - * Wat wordt er van gemeenten en het bedrijfsleven verwacht?
 -
-

Stellingnames:

- 1. Bij achterwege blijven van rijksverantwoordelijkheid moeten provincies gezamenlijke format maken voor Bouwgrondstoffentoets
 - 2. Grondstoffen zoals water, lucht, olie, gas, maar ook steenachtige materialen worden geopolitieke factoren. Overheden moeten zich daarop gaan organiseren. Het gaat immers ook om gemeenschapsgelden.
-

Stellingnames:

- 3. Bouwgrondstoffentoets moet verplichtend zijn voor gemeenten!
 - 4. Ontwikkel in navolging van de U.K. in de ruimtelijke planning 'Sustainable communities' met aandacht voor de invulling van bouwgrondstoffenbehoefte
 - 5. Bouwgrondstoffentoets en watertoets moeten worden geïntegreerd tot een toets op 'Duurzaamheid'.
-